

HOẠT ĐỘNG KHOA HỌC, CÔNG NGHỆ VÀ ĐỔI MỚI SÁNG TẠO VÙNG ĐÔNG NAM BỘ GIAI ĐOẠN 2019 - 2023

Đông Nam bộ là Vùng kinh tế quan trọng hàng đầu của cả nước đồng thời là “cửa ngõ” kinh tế và là cầu nối của Việt Nam ra thế giới. Các tỉnh, thành phố trong Vùng ngày càng năng động, tốc độ tăng trưởng kinh tế cao. Hội nghị giao ban Vùng, được tổ chức vào giữa tháng 11/2023 tại tỉnh Bình Dương, là sự kiện quan trọng do Bộ Khoa học và Công nghệ phối hợp cùng UBND tỉnh tổ chức. Hội nghị đã mang đến một cái nhìn toàn diện về hoạt động Khoa học và Công nghệ (KH&CN) trong vùng Đông Nam bộ giai đoạn 2019 - 2023. Hội nghị không chỉ phản ánh tình hình hiện tại mà còn định hình hướng đi cho thời gian tới, đồng thời triển khai Chương trình hành động của Bộ KH&CN, thực hiện Nghị quyết số 24-NQ/TW ngày 07/10/2022 của Bộ Chính trị và Nghị quyết số 154/NQ-CP ngày 23/11/2022 của Chính phủ. Hội nghị là một diễn đàn quan trọng, nơi mà các đơn vị, địa phương có cơ hội gặp gỡ, trao đổi thông tin, chia sẻ kinh nghiệm và gợi mở ý kiến. Quan trọng hơn, sự kiện này đã tạo cơ hội kết nối và định hình chiến lược phát triển KH&CN cho vùng Đông Nam bộ nói chung và từng địa phương cụ thể nói riêng. Trọng tâm là chú trọng vào hoạt động khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo (KH,CN&ĐMST), nhằm thúc đẩy sự tiến bộ và đổi mới trong môi trường này.

Đi đầu về phát triển kinh tế trong nhiều năm, hoạt động KH,CN&ĐMST trong Vùng có nhiều chuyển biến tích cực, tạo ra

nhiều sản phẩm KH&CN có tính đột phá ở nhiều lĩnh vực như y tế, cơ khí chế tạo, năng lượng, quản lý đô thị thông minh, điện tử - tự động hóa, công nghệ nano, phát triển các khu công nghệ cao, khu nông nghiệp ứng dụng công nghệ cao... Các địa phương trong Vùng ngày càng thể hiện rõ nét xu hướng tạo cơ chế, chính sách hỗ trợ doanh nghiệp đổi mới công nghệ, xác định doanh nghiệp là đối tượng trung tâm của hoạt động KH,CN&ĐMST, từ đó tạo được những bứt phá về năng suất lao động và chất lượng sản phẩm, mang lại thành công nhiều hơn cho doanh nghiệp, đóng góp vào phát triển kinh tế - xã hội chung của Vùng và cả nước. Các hoạt động quản lý nhà nước về lĩnh vực KH&CN ngày càng được củng cố, tăng cường, đáp ứng được yêu cầu thực tiễn.

Tỉnh Bình Dương

Trong giai đoạn từ 2019 đến 2023, tỉnh Bình Dương đã đưa ra nhiều quyết định và nghị quyết quan trọng nhằm thúc đẩy sự phát triển của hoạt động khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo, quản lý sở hữu trí tuệ và tăng cường năng suất chất lượng trên địa bàn tỉnh. Việc khuyến khích doanh nghiệp đầu tư vào KH&CN cũng đang được chú trọng thông qua Chỉ thị của Ủy ban Nhân dân tỉnh về khuyến khích doanh nghiệp trích lập quỹ KH&CN. Điều này được coi là một bước tiến quan trọng với quan điểm “lấy doanh nghiệp làm trung tâm” và tạo điều kiện thuận lợi để hỗ trợ hoạt động KH, CN & ĐMST nói chung trên toàn tỉnh, đặc biệt là trong hệ sinh thái khởi nghiệp sáng tạo, bao gồm vườn ươm doanh nghiệp, tổ chức hỗ trợ khởi nghiệp, doanh nghiệp mới, cũng như các nhóm và cá nhân đang tham gia vào hoạt động khởi nghiệp.

Sở KH&CN luôn đặc biệt chú trọng đến việc triển khai chính sách hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo trên địa bàn tỉnh. Điều này được thực hiện thông qua việc tổ chức và thực hiện các chương trình đào tạo và kết nối, nhằm thúc đẩy hoạt động khởi nghiệp, đổi mới Sáng tạo. Sở cũng thường xuyên liên kết các nguồn lực hỗ trợ khởi nghiệp sáng tạo, duy trì sự hỗ trợ liên tục qua nhiều năm để đảm bảo hiệu quả và bền vững của các hoạt động này.

Từ định hướng thúc đẩy mạnh mẽ KH, CN & ĐMST, tạo động lực để tỉnh phát triển, hướng đến Thành phố thông minh, kinh tế số, đáp ứng nhu cầu mới của người dân và doanh nghiệp, kết hợp với sự ra đời của Trung tâm Sáng kiến cộng đồng và Hỗ trợ khởi nghiệp tỉnh Bình Dương, cùng sự nhanh chóng ban hành các chính

sách hỗ trợ khởi nghiệp của chính quyền (*Các chính sách của Hội đồng nhân dân tỉnh và Đề án 826 về hỗ trợ phát triển khởi nghiệp đổi mới sáng tạo trên địa bàn tỉnh Bình Dương đến năm 2025*) kết hợp với sự chung tay của các viện trường, các tổ chức, doanh nghiệp đã góp phần tích cực vào việc phát triển hệ sinh thái ĐMST, hình thành các tổ chức, dịch vụ hỗ trợ khởi nghiệp trên địa bàn tỉnh.

Hiện nay, toàn tỉnh có 07 doanh nghiệp KH&CN đang hoạt động, đây là những doanh nghiệp đi đầu trong việc đổi mới sáng tạo, không ngừng thực hiện các nghiên cứu ứng dụng và đưa vào thương mại hóa sáng chế tạo ra sản phẩm có giá trị, góp phần thúc đẩy sự phát triển kinh tế xã hội của tỉnh. Đến thời điểm hiện tại có 04 doanh nghiệp thành lập Quỹ phát triển KH&CN của doanh nghiệp, tổng số tiền trên 183 tỷ đồng, trong đó tổng số tiền đã sử dụng: 132 tỷ (tỷ lệ giải ngân trên tổng số tiền đã trích đạt: 72%). Thông qua việc trích lập quỹ giúp doanh nghiệp tạo nguồn tài chính để đầu tư, tài trợ cho các hoạt động nghiên cứu, ứng dụng và phát triển công nghệ mới, cải tiến quy trình sản xuất và nâng cao chất lượng sản phẩm và dịch vụ, giúp doanh nghiệp nâng cao năng lực cạnh tranh, tạo ra giá trị gia tăng cho sản phẩm và dịch vụ đáp ứng nhu cầu ngày càng tăng của thị trường.

Bên cạnh đó, Bình Dương thường xuyên tổ chức các sự kiện mang tầm quốc gia, quốc tế: Hội thảo khoa học Bình Dương ¼ thế kỷ; sự kiện vinh danh ICF top 7, Horasis - Ấn Độ, Hội thảo khoa học về nông nghiệp công nghệ cao, Hội thảo khoa học về phục hồi sau dịch Covid-19... đặc biệt là Chuỗi sự kiện Techfest Vietnam

2022 mang tầm quốc tế. Với những nỗ lực trong năm 2022 của ngành KH&CN đã góp phần đem lại cho tỉnh đạt một số giải thưởng mang tầm quốc tế, quốc gia: Bình Dương là 01 trong 06 tỉnh/thành phố đạt TOP Công nghiệp 4.0 Việt Nam 2022, lần thứ 3 liên tiếp được ICF vinh danh Top 7 cộng đồng có chiến lược phát triển Thành phố Thông minh tiêu biểu.

Có thể nói, Bình Dương luôn đồng hành hỗ trợ các doanh nghiệp xây dựng, áp dụng hệ thống quản lý chất lượng tiên tiến, bảo hộ quyền sở hữu công nghiệp; hỗ trợ các doanh nghiệp nghiên cứu, triển khai, đổi mới công nghệ, tham gia các chương trình KH&CN cấp quốc gia, tham gia các chợ thiết bị và công nghệ, diễn đàn cung cầu công nghệ; tham gia chương trình hỗ trợ khởi nghiệp đổi mới sáng tạo trên địa bàn tỉnh.

Trong giai đoạn tiếp theo của định hướng phát triển thành phố thông minh, Vùng đổi mới sáng tạo Bình Dương sẽ tạo thành một chuỗi kết nối phát triển ĐMST của Vùng kinh tế trọng điểm phía Nam. Khu vực này được tập trung nguồn lực để đầu tư xây dựng các khu công nghiệp thông minh, các cụm trường đại học kết hợp với đô thị đáng sống để thu hút nguồn nhân lực chất lượng cao, hướng tới mục tiêu thúc đẩy kiến tạo kiến thức, công nghệ, ý tưởng đổi mới để triển khai áp dụng trong doanh nghiệp.

Hướng đến thúc đẩy hợp tác trong khu vực Vùng Đông Nam bộ, ngành KH&CN sẽ tiếp tục đẩy mạnh các nhiệm vụ quan trọng liên quan. Điều này bao gồm việc tăng cường hợp tác triển khai Sàn giao dịch công nghệ giữa các tỉnh trong Vùng Đông Nam bộ. Ngoài ra, ngành cũng sẽ chủ động xây dựng chương trình KH&CN

hỗ trợ doanh nghiệp trong việc tiếp cận và ứng dụng công nghệ mới, đặc biệt là trong bối cảnh của cuộc cách mạng công nghiệp 4.0.

Các hoạt động nghiên cứu và phát triển cũng sẽ được đẩy mạnh, trong đó có việc phối hợp nghiên cứu và đầu tư xây dựng các chương trình nghiên cứu ứng dụng. Trong đó, sự hỗ trợ và chuyển giao công nghệ sẽ tập trung vào các lĩnh vực như công nghệ thông tin, công nghệ sinh học, công nghệ tự động hóa, công nghệ vật liệu mới và năng lượng sạch.

Ngoài ra, việc đầu tư vào phát triển hệ thống trung tâm đổi mới sáng tạo, cũng như trung tâm nghiên cứu và phát triển (R&D), sẽ là một ưu tiên quan trọng để thúc đẩy sự đổi mới và phát triển triển trong những năm tiếp theo.

Thành phố Hồ Chí Minh

Hoạt động khoa học, công nghệ và đổi mới sáng tạo của thành phố ngày càng đi vào chiều sâu và có những đóng góp tích cực vào sự phát triển của thành phố. Thành phố Hồ Chí Minh đã xây dựng và ban hành nhiều cơ chế chính sách để thúc đẩy phát triển hệ sinh thái đổi mới sáng tạo và khởi nghiệp. Qua đó, thúc đẩy đầu tư của xã hội cho hoạt động KH&CN, ước tính bình quân giai đoạn 2021 - 2023 chi đầu tư cho KH&CN của xã hội đạt 0,88%/GRDP.

Hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo của Thành phố ngày càng lớn mạnh và đang tiến gần đến Top 100 Thành phố có hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo năng động nhất toàn cầu. Giai đoạn 2021 - 2022 thành phố đã triển khai nhiều hoạt động hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo như hỗ trợ nâng cao năng lực

đổi mới sáng tạo; hỗ trợ ươm tạo, phát triển các dự án khởi nghiệp; hỗ trợ các doanh nghiệp khởi nghiệp đổi mới sáng tạo tiếp cận nguồn vốn đầu tư mạo hiểm,... Qua đó, tạo lập môi trường thuận lợi để thúc đẩy, hỗ trợ quá trình hình thành và phát triển loại hình doanh nghiệp có khả năng tăng trưởng nhanh dựa trên khai thác tài sản trí tuệ, công nghệ, mô hình kinh doanh mới.

Thành phố tập trung đẩy mạnh nghiên cứu, chuyển giao và ứng dụng các thành tựu của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư nhằm xây dựng thành phố thông minh, phục vụ chương trình chuyển đổi số và các ngành công nghiệp chủ lực. Nghiên cứu và triển khai các đề án phục vụ cho công tác quản lý nhà nước tại các sở ban ngành thành phố, các chính sách hỗ trợ phát triển kinh tế chia sẻ, kinh tế số và kinh tế tuần hoàn. Xúc tiến các hoạt động phát triển hạ tầng KH&CN như xây dựng đề án đầu tư, phát triển Viện Công nghệ tiên tiến và đổi mới sáng tạo, Trung tâm khởi nghiệp và đổi mới sáng tạo thành phố,...

Tỷ trọng đóng góp của yếu tố năng suất tổng hợp (TFP) vào GRDP của Thành phố của doanh nghiệp thuộc 4 ngành công nghiệp và 9 ngành dịch vụ trọng yếu của Thành phố giai đoạn 2021 - 2022 bình quân đạt trên 47,2%. Trong bối cảnh chung của các doanh nghiệp bị ảnh hưởng đáng kể bởi đại dịch Covid-19, lao động giảm và tăng trưởng vốn thấp thì kết quả đóng góp TFP vào tăng trưởng cao nhờ các doanh nghiệp có ứng dụng KH&CN, tăng cường hoạt động đổi mới sáng tạo, áp dụng các công cụ quản trị chất lượng. Một số hoạt động nổi bật như ứng dụng chuyển đổi số, sử dụng công cụ hỗ trợ ra quyết định dựa trên dữ liệu, cải tiến sản phẩm, đổi mới

quy trình quản lý, nâng cao trải nghiệm khách hàng. Qua đó, góp phần thúc đẩy, hỗ trợ quá trình hình thành và phát triển các doanh nghiệp có khả năng tăng trưởng nhanh dựa trên khai thác tài sản trí tuệ, công nghệ, mô hình kinh doanh mới. Trong số 4 kỳ lân hiện nay của Việt Nam là VNG, VNLife, Sky Maivs và Momo đều có trụ sở làm việc và hoạt động tích cực trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh.

Tỉnh Bình Phước

Trong giai đoạn 2019 - 2023, Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Bình Phước đã thực hiện tốt vai trò tham mưu cho Tỉnh ủy, HĐND và UBND tỉnh trong việc thực hiện các chủ trương, chính sách của Trung ương về phát triển KH, CN & ĐMST cũng như hoạch định chính thức đẩy phát triển KH, CN & ĐMST của tỉnh. Qua đó đã tham mưu cấp thẩm quyền ban hành 05 văn bản quy phạm pháp luật và nhiều văn bản nổi bật triển khai các Nghị quyết của tỉnh về KH&CN tại địa phương.

Hỗ trợ 07 doanh nghiệp đáp ứng đủ điều kiện hoàn thiện hồ sơ, thủ tục để được công nhận là doanh nghiệp KH&CN; tham mưu lồng ghép một số dự án hỗ trợ phát triển tài sản trí tuệ cho các sản phẩm chủ lực của địa phương trong một số nhiệm vụ về KH&CN; nhằm tạo sân chơi lành mạnh giúp các mô hình khởi nghiệp có cơ hội trình bày ý tưởng, sản phẩm sáng tạo, qua đó phát hiện và ươm tạo các mô hình hay, khả thi, hỗ trợ thành lập các doanh nghiệp khởi nghiệp (start-up) đổi mới sáng tạo trên địa bàn tỉnh, từ năm 2021 đến nay tỉnh Bình Phước đã 02 lần tổ chức cuộc thi “Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo tỉnh Bình Phước” (lần 1 vào năm 2021). Các doanh nghiệp khởi nghiệp tham gia cuộc thi có

cơ hội gọi vốn trực tiếp từ các Quỹ đầu tư trong tỉnh, trong nước, được tham gia tuyển chọn vào Chương trình ươm tạo thúc đẩy khởi nghiệp đổi mới sáng tạo chuyên sâu, được giới thiệu tham gia Techfest quốc gia và được hưởng các chính sách hỗ trợ Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo của tỉnh.

Việc trích lập Quỹ Phát triển KH&CN của doanh nghiệp đã được thực hiện. Đến nay, trên địa bàn tỉnh có 03 doanh nghiệp cao su đã triển khai thực xây dựng và thành lập Quỹ. Nhìn chung các Quỹ Phát triển KH&CN của doanh nghiệp đều đang hoạt động và phát huy hiệu quả trong việc sử dụng nguồn vốn đầu tư, phát triển khoa học và ứng dụng công nghệ trong sản xuất kinh doanh của đơn vị. Góp phần nâng cao trình độ công nghệ, đổi mới ứng dụng công nghệ tiên tiến, hiện đại tạo ra các sản phẩm có hàm lượng KH&CN phục vụ thị trường trong nước và quốc tế.

Ngoài những nỗ lực cho sự phát triển trong lĩnh vực KH&CN, UBND tỉnh đã đề ra một bước tiến quan trọng trong việc phát triển các tổ chức trung gian thị trường KH&CN. Bằng việc ban hành Kế hoạch số 324/KH-UBND về hoạt động Sàn giao dịch công nghệ và thiết bị tỉnh Bình Phước, giai đoạn 2022 - 2025, tỉnh đã tạo ra một môi trường thuận lợi để thúc đẩy các hoạt động giao dịch và chuyển giao công nghệ trong cộng đồng KH&CN.

Sàn giao dịch công nghệ và thiết bị tỉnh Bình Phước đã được hoàn thiện và đưa vào hoạt động từ năm 2022, đặt tại Trung tâm KH&CN tỉnh. Nơi đây không chỉ là điểm kết nối cung cầu công nghệ mà còn là nơi trưng bày và giới thiệu các sản phẩm, thiết bị, công nghệ của các tổ chức KH&CN có nhu cầu chào bán. Sàn này không chỉ giúp

quảng bá sản phẩm của địa phương mà còn đóng góp vào việc thúc đẩy mua bán và chuyển giao công nghệ giữa các tổ chức, doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh.

Sàn giao dịch công nghệ và thiết bị tỉnh không chỉ hoạt động trên nền tảng offline mà còn có mặt online, tạo điều kiện thuận lợi cho các doanh nghiệp và tổ chức tham gia. Hiện tại, sàn đã trưng bày sản phẩm từ 27 đơn vị ngoài tỉnh và 07 đơn vị trong tỉnh. Đã tổ chức thành công 12 chuyên đề giới thiệu về các thiết bị và công nghệ, kết nối các doanh nghiệp trong quá trình mua bán và chuyển giao công nghệ, với số tiền giao dịch lên đến 10 tỷ đồng cho 10 doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh.

Đồng thời, Tỉnh cũng đã tổ chức cho các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh tham gia các kỳ Chợ Công nghệ và Thiết bị (Techmart), kết nối cung cầu công nghệ, Techfest được tổ chức tại tỉnh và các tỉnh, thành lân cận... nhằm hỗ trợ cho các doanh nghiệp tiếp cận các công nghệ, thiết bị mới và sẵn sàng chuyển giao phù hợp với nhu cầu đầu tư, đổi mới công nghệ của doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh.

Đặc biệt, tháng 7/2023, Sở KH&CN đã tổ chức thành công Hội thảo khoa học và Techmart chuyên ngành Điều năm 2023. Tại Techmart chuyên ngành có 25 doanh nghiệp tham gia trưng bày giới thiệu các công nghệ, thiết bị, như: Thiết bị thu hoạch, chế biến, bảo quản sau thu hoạch, chế biến hạt điều, sản xuất các phế phẩm điều, phụ trợ trồng và sản xuất; các sản phẩm từ điều, triển lãm ảnh, video về ngành điều thu hút sự quan tâm của nhân dân, các doanh nghiệp trong và ngoài tỉnh.

Tỉnh Đồng Nai

Hệ sinh thái khởi nghiệp ĐMST của

tỉnh đã đạt được nhiều thành tựu tích cực, thể hiện qua nhiều hoạt động tuyên truyền, đào tạo, và tập huấn. Những hoạt động này không chỉ thu hút sự quan tâm của các đối tượng, bao gồm học sinh, sinh viên, đoàn viên, thanh niên, mà còn thúc đẩy sự phát triển của hệ sinh thái khởi nghiệp ĐMST trong nhiều lĩnh vực như logistic, nông nghiệp, du lịch, và giáo dục. Đặc biệt, đã tạo ra một mạng lưới cố vấn khởi nghiệp (mentors) để hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới Sáng tạo ở tỉnh Đồng Nai nhằm xây dựng và hình thành các nhân tố khởi nghiệp Đổi mới Sáng tạo, từ đó đóng góp vào việc lan tỏa và kết nối với các tỉnh lân cận, cùng nhau hỗ trợ trong quá trình khởi nghiệp.

Việc hợp tác với các viện, trường thông qua tổ chức hội nghị tại địa phương đã giúp xác định mục tiêu và các nhu cầu cụ thể của từng địa phương về đẩy mạnh và nâng cao hiệu quả nghiên cứu, chuyển giao và ứng dụng KH&CN trong lĩnh vực nông nghiệp theo hướng hiện đại, nâng cao giá trị gia tăng và phát triển bền vững. Các viện, trường đã triển khai hoạt động tư vấn và hỗ trợ, dựa trên các nhiệm vụ cụ thể được đề xuất từ các địa phương, làm nền tảng để triển khai các nhiệm vụ liên quan đến hợp tác giữa các trường và viện nghiên cứu. Đồng thời, đưa các chuyên gia và cán bộ khoa học kỹ thuật đến địa phương để hỗ trợ nông dân áp dụng kỹ thuật mới trong sản xuất nông nghiệp và đẩy mạnh tiến bộ KH&CN trong quá trình sản xuất.

Việc triển khai ứng dụng tiến bộ KH&CN vào thực tế đời sống sản xuất ngày càng hiệu quả, thiết thực, góp phần giúp bà con nông dân chuyển đổi cơ cấu cây trồng, vật nuôi, hướng đến nông nghiệp có chất

lượng cao, bền vững và thân thiện với môi trường; người dân đã từng bước nắm bắt, áp dụng các công nghệ mới như trồng rau nhà lưới, trồng rau hữu cơ, sử dụng chế phẩm sinh học, thuốc bảo vệ thực vật có nguồn gốc thực vật và phân bón sinh học trong nông nghiệp để phát triển bền vững và bảo vệ môi trường; các sản phẩm làm ra của người nông dân có giá trị kinh tế cao, đời sống ngày càng được cải thiện.

Hoạt động triển khai chương trình hỗ trợ xác lập, khai thác, bảo vệ và phát triển tài sản trí tuệ và quảng bá các tài sản trí tuệ của tỉnh Đồng Nai đã có tác động tích cực để ngày càng có nhiều doanh nghiệp vừa và nhỏ quan tâm bảo vệ tài sản của mình. Công tác quản lý nhà nước về tiêu chuẩn đo lường chất lượng được tăng cường, đạt hiệu quả cao, thể hiện vai trò quan trọng trong nâng cao năng suất và cạnh tranh của sản phẩm hàng hóa, bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng.

Hoạt động nghiên cứu KH&CN trong giai đoạn này đã tập trung vào việc nghiên cứu ứng dụng nhằm đưa kết quả của các đề tài, dự án vào sản xuất và đời sống, đã có nhiều đóng góp hiệu quả, tạo lập nhiều luận cứ khoa học có giá trị đề xuất nhiều cơ chế, chính sách thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội tỉnh và các địa phương. Các nhiệm vụ đề ra đều xuất phát từ nhu cầu thực tế, đặt hàng của UBND tỉnh cho các sở, ban ngành, UBND các huyện, thành phố để thực hiện các nhiệm vụ chính trị đã đề ra trong Nghị quyết của tỉnh Đảng bộ lần thứ X.

Tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu

Trong thời gian từ 2019 đến nay, hoạt động KH,CN&ĐMST của tỉnh đã có nhiều đóng góp hiệu quả, tạo lập nhiều luận cứ

khoa học có giá trị giúp các sở ban ngành xây dựng và đề xuất nhiều cơ chế, chính sách thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội tỉnh và các địa phương:

Sở KH&CN đã tham mưu UBND tỉnh ban hành và triển khai Đề án Hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa khởi nghiệp sáng tạo tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu giai đoạn 2019 - 2025. Đến nay đã phê duyệt hỗ trợ cho 13 doanh nghiệp với số tiền 468,4 triệu đồng (*Trong đó đã nghiệm thu và giải ngân cho 08 doanh nghiệp với tổng kinh phí 119 triệu đồng*).

Tham mưu HĐND tỉnh ban hành Nghị quyết Quy định nội dung và mức chi từ ngân sách nhà nước để thực hiện hỗ trợ hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu đến năm 2025, đã triển khai thông qua các sự kiện, hội thảo, tập huấn về khởi nghiệp đổi mới sáng tạo và thông qua các kênh thư tay, email, hội nhóm, mạng xã hội. Đến nay đã tham mưu UBND tỉnh phê duyệt hỗ trợ cho 13 doanh nghiệp với tổng kinh phí hỗ trợ là 633 triệu đồng (*Trong đó đã nghiệm thu và giải ngân cho 04 doanh nghiệp với tổng kinh phí 180 triệu đồng*).

Từ năm 2019 đến nay đã tổ chức 02 Cuộc thi khởi nghiệp đổi mới sáng tạo cấp tỉnh với tổng số 186 ý tưởng, dự án khởi nghiệp tham gia, 06 Cuộc thi đổi mới sáng tạo cấp cơ sở, 02 Ngày hội khởi nghiệp đổi mới sáng tạo cấp tỉnh, qua đó đã tìm kiếm, tôn vinh các dự án khởi nghiệp đổi mới sáng tạo xuất sắc. Bên cạnh đó, tổ chức 96 hội nghị, lớp đào tạo, tập huấn, chương trình ươm tạo chuyên sâu về khởi nghiệp đổi mới sáng tạo: Cung cấp các kiến thức, kỹ năng cần thiết cho dự án khởi nghiệp, ươm tạo các doanh nghiệp khởi nghiệp tiềm

năng, đào tạo về cố vấn, đầu tư, huấn luyện khởi nghiệp, các lớp giảng viên nguồn về khởi nghiệp sáng tạo, giúp nâng cao năng lực và dịch vụ cho khởi nghiệp đổi mới sáng tạo, xây dựng và phát triển hoạt động chuyên trang khởi nghiệp sáng tạo tỉnh, các chuyên mục khởi nghiệp trên Đài Phát thanh - Truyền hình tỉnh, góp phần nâng cao nhận thức về khởi nghiệp sáng tạo thúc đẩy văn hóa khởi nghiệp sáng tạo trong cộng đồng doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh.

Hỗ trợ tích cực triển khai về khởi nghiệp đổi mới sáng tạo tại các tổ chức chính trị xã hội, như: Đề án Hỗ trợ phụ nữ khởi nghiệp giai đoạn 2017 - 2025; Đề án hỗ trợ thanh niên khởi nghiệp của Tỉnh đoàn.

Tỉnh đã thành lập Văn phòng Thúc đẩy khởi nghiệp ĐMST đã góp phần thúc đẩy hệ sinh thái khởi nghiệp đổi mới sáng tạo các ngành, thành lập và kết nối hoạt động của các cơ sở ươm tạo, thúc đẩy kinh doanh, tổ chức cung cấp thiết bị dùng chung cho khởi nghiệp; tổ chức các buổi tọa đàm, hội nghị, chương trình kết nối, trưng bày về khởi nghiệp đổi mới sáng tạo trong các lĩnh vực trọng điểm: *Nông nghiệp công nghệ cao, chuyển đổi số, du lịch, đặc biệt tổ chức chuỗi các cuộc thi, hoạt động để thúc đẩy khởi nghiệp đổi mới sáng tạo trong lĩnh vực thủy sản.*

Tính đến nay, trên địa bàn tỉnh có 05 tổ chức hỗ trợ khởi nghiệp và gần 100 doanh nghiệp, dự án khởi nghiệp đổi mới sáng tạo.

Toàn tỉnh hiện có 07 tổ chức, 03 Văn phòng đại diện/Chi nhánh đăng ký hoạt động KH&CN và 08 doanh nghiệp KH&CN đang hoạt động. Các doanh nghiệp KH&CN hoạt động trong nhiều

lĩnh vực: công nghệ vật liệu mới, chế biến thủy sản, môi trường, công nghệ thông tin. 100% doanh nghiệp được cấp giấy chứng nhận từ kết quả KH&CN tự đầu tư nghiên cứu hoặc nhận chuyển giao kết quả KH&CN toàn bộ bằng nguồn vốn của chính doanh nghiệp. Hàng năm, Sở KH&CN tổ chức hội nghị, hội thảo, báo cáo chuyên đề về chính sách phát triển doanh nghiệp KH&CN; tổ chức đào tạo, tập huấn hướng dẫn quy trình, thủ tục liên quan đến thành lập doanh nghiệp KH&CN; tổ chức đối thoại, tháo gỡ khó khăn, vướng mắc cho doanh nghiệp KH&CN, như: Sở phối hợp với Cục Thị trường và doanh nghiệp KH&CN tổ chức thành công Hội nghị “Phát triển doanh nghiệp khoa học và công nghệ - Hỗ trợ doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo tỉnh Bà Rịa - Vũng Tàu” để triển khai, phổ biến các văn bản, chính sách của nhà nước về doanh nghiệp KH&CN cũng như tuyên truyền về Đề án đến các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh; tổ chức các lớp tập huấn để triển khai các chính sách, quy định liên quan đến Doanh nghiệp khoa học và công nghệ; hướng dẫn quy trình, thủ tục liên quan đến thành lập doanh nghiệp KH&CN; cách thức chuyển giao, thương mại hóa kết quả nghiên cứu, tài sản trí tuệ, giải pháp vận hành hiệu quả hoạt động của sản phẩm dịch công nghệ trực tuyến gắn với phát triển doanh nghiệp KH&CN.

Hiện nay trên địa bàn tỉnh có 13 doanh nghiệp thành lập Quỹ, trong đó 06 doanh nghiệp có trích lập, sử dụng Quỹ, 07 doanh nghiệp không trích lập, sử dụng Quỹ. Qua tổng hợp, các doanh nghiệp thực hiện theo quy định tại Thông tư liên tịch 12/2016/TTLT/BKHCN-BTC, tỷ lệ trích từ 3% đến 10% thu nhập tính thuế thu nhập doanh

ng nghiệp trong kỳ để lập Quỹ. Tỷ lệ trích cụ thể tùy thuộc vào khả năng và nhu cầu sử dụng nguồn vốn cho hoạt động khoa học và công nghệ của doanh nghiệp theo từng năm khác nhau.

Các ĐT/DA sản xuất, thử nghiệm được đề xuất đặt hàng, tham gia xét chọn, tuyển chọn được triển khai theo hướng đáp ứng nhu cầu thực tế, trên cơ sở đặt hàng của các sở, ban ngành, gắn với sản xuất và đời sống có tính phổ biến, có khả năng nhân rộng và có tầm ảnh hưởng lớn đến sự phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh

Tỉnh Tây Ninh

Nhằm thúc đẩy, nâng cao nhận thức của cộng đồng về đổi mới sáng tạo; tạo dựng và kết nối các thành phần của hệ sinh thái khởi nghiệp trên địa bàn tỉnh nhằm tăng cường hợp tác trong lĩnh vực đào tạo, nghiên cứu khoa học và hoạt động khởi nghiệp, đổi mới sáng tạo, Sở KH&CN đã phối hợp với các đơn vị liên quan tổ chức 05 lớp đào tạo, 02 hội thảo về khởi nghiệp đổi mới sáng tạo. Tổ chức Ký kết thỏa thuận hợp tác 03 bên, giữa Sở KH&CN Tây Ninh - Làng Công nghệ sinh thái (Ecotech Village) trực thuộc Techfest quốc gia và Trường Đại học Công nghiệp TP.HCM. Tổ chức đoàn giao lưu, chia sẻ kinh nghiệm trong xây dựng hệ sinh thái khởi nghiệp tại các tỉnh Bến Tre, Trà Vinh.

Bên cạnh đó, Sở KH&CN tích cực thông tin chính sách hỗ trợ doanh nghiệp khởi nghiệp sáng tạo theo Quyết định số 291/QĐ-UBND ngày 07/02/2022 của UBND tỉnh ban hành Đề án hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa giai đoạn 2021-2025 trên địa bàn tỉnh Tây Ninh; các tin, bài về công nghệ mới, sáng chế, sở hữu trí tuệ, các sự kiện

khởi nghiệp trong và ngoài nước,... đến các tổ chức, cá nhân và doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh thông qua Cổng thông điện tử của Sở; chương trình “Cafe doanh nhân” định kỳ để các tổ chức, cá nhân và doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh nắm thông tin.

Hiện nay, Sở KH&CN đang triển khai Cuộc thi “*Khởi nghiệp đổi mới sáng tạo năm 2022-2023*” nhằm tìm kiếm, lựa chọn và ươm tạo các dự án, ý tưởng khởi nghiệp đổi mới sáng tạo tiềm năng tại địa phương. Đến ngày 31/8/2023 có 07/12 ý tưởng vào vòng chung kết Cuộc thi.

Hoạt động nghiên cứu triển khai, ứng dụng KH&CN đã có bước phát triển mạnh. Các kết quả nghiên cứu cơ bản bám sát mục tiêu phát triển kinh tế xã hội của tỉnh, góp phần đưa KH&CN vào phục vụ công tác quản lý, ứng dụng vào thực tiễn hoạt động sản xuất và đời sống của người dân tại địa phương, góp phần phục vụ phát triển kinh tế xã hội của tỉnh.

Hoạt động KH&CN cấp huyện nhận được sự quan tâm tạo điều kiện của UBND các huyện, thị xã, thành phố. Các mô hình ứng dụng triển khai được xem xét lựa chọn phù hợp với nhu cầu thực tiễn của địa phương; nhu cầu áp dụng các công nghệ mới, những mô hình ứng dụng tiên bộ khoa học và kỹ thuật nhận được sự quan tâm nhiều hơn của người dân.

Hoạt động quản lý nhà nước về KH&CN ngày càng được tăng cường trên các lĩnh vực: quản lý công nghệ, an toàn bức xạ hạt nhân, sở hữu trí tuệ, tiêu chuẩn đo lường chất lượng,... đã góp phần nâng cao hiệu quả, hiệu lực quản lý trên địa bàn tỉnh. Hoạt động thanh, kiểm tra việc chấp hành các quy định của pháp luật trong hoạt động

KH&CN; trong đấu tranh chống gian lận thương mại, hàng giả, hàng kém chất lượng luôn được thực hiện thường xuyên. Nhìn chung các cơ sở, sản xuất kinh doanh trên địa bàn tỉnh đã có ý thức chấp hành pháp luật về tiêu chuẩn đo lường chất lượng, nhận thức của người tiêu dùng ngày càng tăng, do vậy góp phần đẩy lùi tình trạng hàng giả, hàng kém chất lượng.

Công tác hỗ trợ doanh nghiệp ứng dụng, chuyển giao, đổi mới công nghệ, nâng cao năng lực công nghệ, nâng cao năng suất và chất lượng sản phẩm, hàng hóa, xác lập và phát triển tài sản trí tuệ, thúc đẩy đổi mới sáng tạo được quan tâm, triển khai. Hoạt động sáng kiến, sáng tạo được thực hiện ngày càng chặt chẽ, có hiệu quả; chất lượng các sáng kiến, sáng tạo ngày càng nâng cao.

Bên cạnh đó, để xác lập quyền sở hữu trí tuệ cho các sản phẩm đặc trưng của địa phương khi xây dựng chỉ dẫn địa lý, bảo hộ quyền và lợi ích chính đáng cho người tiêu dùng và sản xuất, làm cơ sở cho công tác đầu tư và phát triển sản phẩm nổi tiếng theo chuỗi giá trị và nâng cao giá cả sản phẩm, làm phương tiện để phát triển du lịch gắn sản phẩm với vùng địa danh, Sở KH&CN đã tham mưu UBND tỉnh phê duyệt kinh phí đối ứng theo nguồn ngân sách KH&CN của địa phương đối với nhiệm vụ cấp quốc gia thuộc Chương trình phát triển tài sản trí tuệ thực hiện từ năm 2022 “Đăng ký bảo hộ, quản lý và phát triển chỉ dẫn địa lý cho sản phẩm đậu phộng Tây Ninh

Định hướng của Vùng Đông Nam bộ trong thời gian tới

Tiếp tục triển khai hiệu quả Nghị quyết số 24-NQ/TW ngày 07/10/2022 của Bộ

Chính trị về phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm quốc phòng, an ninh vùng Đông Nam Bộ đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045; Nghị quyết số 154/NQ-CP ngày 23/11/2022 của Chính phủ về việc ban hành Chương trình hành động của Chính phủ thực hiện Nghị quyết số 24-NQ/TW ngày 07/10/2022 của Bộ Chính trị; Nghị quyết 98/2023/QH15 ngày 24/6/2023 của Quốc hội về thí điểm một số cơ chế, chính sách đặc thù phát triển TP.Hồ Chí Minh. Quyết định số 569/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ về Chiến lược phát triển KH, CN & ĐMST đến năm 2030. Trong thời gian tới, các Sở KH&CN Vùng Đông Nam Bộ cần xác định rõ mục tiêu, nhiệm vụ và giải pháp cụ thể như sau:

1. Xây dựng và tổ chức thực hiện các quy hoạch, kế hoạch và các đề án lớn phát triển và ứng dụng KH&CN trong vùng. Quy hoạch, kế hoạch phát triển KH&CN vùng Đông Nam Bộ gắn với quy hoạch phát triển KTXH và Chiến lược phát triển KH, CN & ĐMST quốc gia phục vụ khai thác tiềm năng, lợi thế, điều kiện riêng của Vùng. Phát triển KH&CN đi đôi với bảo vệ, bảo tồn hệ sinh thái tự nhiên, di sản văn hóa, cân đối, hài hòa các mặt kinh tế, văn hóa - xã hội, môi trường và bảo đảm vững chắc quốc phòng, an ninh. Quy hoạch bố trí không gian, kết cấu hạ tầng tạo đột phá trong phát triển KTXH của Vùng, các tỉnh/thành phố trong Vùng, nhất là phát triển những ngành, lĩnh vực có lợi thế như: Cơ khí chính xác, công nghiệp chế biến thực phẩm, điện tử - tin học, sản xuất các thiết bị tự động hóa, thiết bị y tế, năng lượng, sản xuất vật liệu mới, phát triển các ngành công nghiệp đóng tàu, dầu khí, công nghiệp phần mềm...

2. Rà soát, điều chỉnh, bổ sung, hoàn thiện hành lang pháp lý về: Đầu tư, tài chính, khuyến khích các doanh nghiệp tham gia nghiên cứu phát triển và đổi mới công nghệ, thử nghiệm chính sách mới, thúc đẩy triển khai và ứng dụng công nghệ mới, mô hình kinh doanh mới; khuyến khích sử dụng kết quả KH&CN, tài sản sở hữu trí tuệ góp vốn thành lập doanh nghiệp; cơ chế, chính sách đầu tư theo phương thức đối tác công - tư, huy động vốn đầu tư, các nguồn lực đầu tư cho KH, CN & ĐMST; chính sách khuyến khích doanh nghiệp trích lập, sử dụng hiệu quả Quỹ phát triển KH&CN của doanh nghiệp; tăng cường liên kết giữa doanh nghiệp với các viện, trường đại học, cơ sở nghiên cứu.

3. Xây dựng kế hoạch, chương trình đào tạo, phát triển nguồn nhân lực KH&CN cho Vùng; có chế độ đãi ngộ, thu hút nhân tài làm việc trong Vùng; nâng cao chất lượng nguồn nhân lực thích ứng với cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư. Nâng cao năng lực quản lý KH, CN & ĐMST tại địa phương.

4. Tăng cường tiềm lực KH&CN ở một số lĩnh vực có thể mạnh đạt trình độ quốc tế, thực sự trở thành động lực để đổi mới mô hình tăng trưởng, nâng cao năng suất, chất lượng, hiệu quả, năng lực cạnh tranh. Bảo đảm chi cho KH, CN & ĐMST từ 2% trở lên trong tổng chi ngân sách nhà nước hằng năm.

5. Xây dựng và triển khai chương trình KH&CN hỗ trợ ứng dụng, chuyển giao tiến bộ KH&CN, đổi mới công nghệ nhằm giải quyết các vấn đề đặt ra trong thực tiễn sản xuất, kinh doanh của các doanh nghiệp trong vùng, đặc biệt là khu vực nông thôn, biên giới. Phát triển và ứng dụng công nghệ cao, công nghệ sinh học, công nghệ sạch, công nghệ số, công nghệ môi trường,

thúc đẩy kinh tế số, kinh tế chia sẻ, kinh tế tuần hoàn. Chú trọng nghiên cứu, phát triển công nghệ lõi, công nghệ số, điện tử - bán dẫn, trí tuệ nhân tạo nhằm thích ứng với biến đổi khí hậu và khai thác trực tiếp lợi thế của các địa phương trong Vùng. Nghiên cứu và ứng dụng công nghệ sinh học trong sản xuất nông nghiệp, y-dược, năng lượng sạch, năng lượng tái tạo, xử lý rác thải, bảo vệ môi trường, thích ứng với biến đổi khí hậu. Nghiên cứu, ứng dụng KH&CN phục vụ bảo tồn và phát huy giá trị di sản thiên nhiên thế giới, các di tích lịch sử - văn hóa và danh lam thắng cảnh, di sản văn hóa vật thể, phi vật thể, các khu văn hóa tín ngưỡng lớn, di sản văn hóa, tín ngưỡng đặc trưng của Vùng.

6. Phát triển và khai thác có hiệu quả hạ tầng KH, CN & ĐMST. Tiếp tục phát triển khu công nghệ cao, khu nông nghiệp ứng dụng công nghệ cao, khu công nghệ thông tin tập trung. Phát triển Khu công nghệ cao TP.Hồ Chí Minh theo mô hình mở, là đầu mối quan trọng của hệ thống ĐMST quốc gia với hạ tầng hiện đại và thông minh; nơi phát triển chuỗi hoạt động tri thức, công nghệ giữa trường đại học với tổ chức nghiên cứu, ứng dụng, giữa doanh nghiệp và thị trường.

7. Thực hiện cơ chế tự chủ, nâng cao năng lực của các tổ chức KH&CN công lập. Triển khai các chính sách, giải pháp để trường đại học thực sự trở thành các trung tâm nghiên cứu khoa học, phát triển công nghệ, nguồn cung tri thức cho các hoạt động ĐMST. Khuyến khích các cơ sở giáo dục đại học thành lập doanh nghiệp KH&CN để ứng dụng kết quả và chuyển giao công nghệ vào thực tiễn.

Xây dựng Đại học Quốc gia TP.Hồ Chí Minh và một số trường đại học công nghệ trên địa bàn trở thành hạt nhân, nòng cốt và đầu tàu trong hệ thống giáo dục, đạt trình độ tiên tiến thuộc nhóm đầu châu Á về đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao, nghiên cứu khoa học và ĐMST của Vùng.

8. Triển khai hiệu quả các nhiệm vụ, giải pháp về thí điểm một số cơ chế chính sách đặc thù phát triển TP.Hồ Chí Minh theo Nghị quyết số 98/2023/QH15 của Quốc hội.

9. Kết nối, đồng bộ cơ sở dữ liệu thông tin về hoạt động KH, CN & ĐMST từ các địa phương đến bộ, ngành với Cổng Dịch vụ công quốc gia, hệ thống giám sát, đo lường mức độ sử dụng dịch vụ Chính phủ số, bảo đảm số liệu chuyên dùng ổn định, thông suốt để phục vụ Chính phủ số.

10. Hỗ trợ và phát triển doanh nghiệp KH&CN, cơ sở ươm tạo, cơ sở kỹ thuật, khu làm việc chung hỗ trợ doanh nghiệp nhỏ và vừa khởi nghiệp sáng tạo. Tạo điều kiện hình thành doanh nghiệp KH&CN từ các trường đại học; bố trí quỹ đất dành cho doanh nghiệp KH&CN lồng ghép vào các khu công nghiệp, khu kinh tế và khu công nghệ cao; đầu tư và thành lập cơ sở ươm tạo, cơ sở kỹ thuật, khu làm việc chung để hỗ trợ phát triển các doanh nghiệp nhỏ và vừa khởi nghiệp ĐMST thành các doanh nghiệp KH&CN.

Nguồn: Tài liệu Hội nghị Vùng Đông Nam bộ lần thứ XVI, tháng 11/2023, tại Trung tâm Hội nghị triển lãm tỉnh Bình Dương. □

Nguyễn Trung Tính